

ODPADY

Odpad je movitá věc, které se člověk zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. Odpady lze rozdělit podle mnoha kritérií. Z hlediska jejich vlivu na zdraví člověka a na životní prostředí je můžeme rozdělit na nebezpečné a ostatní. Z hlediska fyzikálních vlastností na pevné a kapalné. Kritérií dělení lze najít mnoho. Pro nás, pro občany, je pravděpodobně nejdůležitější dělení podle využitelnosti. Z tohoto pohledu můžeme odpady rozdělit na využitelné a nevyužitelné. Lze oprávněně namítnout, že téměř veškeré odpady jsou využitelné. Ano, záleží ale také na tom, za jakých podmínek a zda má jejich využití pro zpracovatele smysl. Bohužel. Využitelnými odpady jsou v současné době například plasty, sklo, papír, kovy, „nápojové kartony“, některé stavební odpady, elektroodpady a také biologicky rozložitelné odpady. Míra využití vždy závisí na mnoha faktorech. Jedním z nich je nabídka či poptávka surovin, ať již primárních (ropa, dřevo, ...), nebo druhotných (např. plast, papír, kov, ...). Míru využití odpadů také ovlivňuje, jak kvalitně jsou vytríděny. Kvalitu třídění může ovlivnit každý z nás. Záleží tedy i na nás, kolik odpadů se využije a kolik zůstane nevyužito. Mnohem důležitější však je chovat se tak, abychom produkci odpadů co nejvíce omezili.

SMĚSNÝ KOMUNÁLNÍ ODPAD

Směsný komunální odpad je zjednodušeně řečeno odpad, který vám zůstane po vytrídění využitelných a nebezpečných složek odpadů.

Kam s ním:

Směsný komunální odpad vložte do popelnice a připravte před svozem na místo, ze kterého vám bude odvezen. Popelnice naplňte tak, aby je možné zavřít.

Četnost svozu: jednou za 14 dní, v úterý (dle svozového kalendáře).

Typ shromažďovací nádoby: standardizovaná popelnice na směsný komunální odpad (plastová – černá, kovová – pozinkovaná).

Způsob odstranění: skládkování.

Směsný komunální odpad většinou obsahuje velké množství plastů, papíru, skla, kovů a jiných využitelných odpadů. Je to jednak z důvodu nedůsledného třídění, ale také například proto, že jsou tyto odpady nějakým způsobem znečištěné a využít se nedají. Tyto odpady jsou většinou objemné, ale váhově v ne příliš významném množství (s výjimkou papíru). Kromě těchto odpadů se zde však nachází i váhově významné množství biologicky rozložitelných odpadů (BRO). Většinou se jedná o odpad, který lze kompostovat. Ideální je domácí kompostování, popřípadě odvoz do obecní kompostárny. Pokud je to možné, odstraňte BRO jiným způsobem než vhozením do popelnice. Tím, že tento materiál využijete při výrobě vlastního kompostu nebo jej vložíte do nádob na gastroodpady, přispějete ke snížení produkce odpadů. V konečném důsledku snížíte i náklady obce na odpadové hospodářství.

Do popelnic nekládejte nebezpečné odpady. Nebezpečné odpady patří do sběrného dvora!

Je potřeba, aby veškeré popelnice používané na svoz směsného komunálního odpadu byly načipovány. V případě, že si koupíte novou popelnici, je potřeba ji nechat načipovat. Popelnice na směsný komunální odpad je možné zakoupit na obecním úřadě. Tyto popelnice jsou již čipy opatřeny. Na OÚ taktéž vyřešíte veškeré administrativní úkony týkající se odpadů a domluvíte si případné načipování popelnic.

Co patří a nepatří do směsného komunálního odpadu?

ANO

Do směsného komunálního odpadu patří například:

- silně znečištěné využitelné odpady
- keramika
- porcelán
- zrcadla
- mastné obaly
- ostatní nevyužitelné odpady z domácností.

NE

Do směsného komunálního odpadu nepatří například:

- elektrospotřebiče
- baterie
- nebezpečné odpady
- bioodpady
- pneumatiky
- odpady s obsahem azbestu
- zdravotnický a veterinární odpad
- uhynulá zvířata
- stavební odpady apod.

VYUŽITELNÉ ODPADY

PLASTY

Plasty, známé také pod názvem plastické hmoty nebo pod ne zcela přesným (obecnějším) názvem „umělé hmoty“, označují řadu syntetických nebo polosyntetických organických sloučenin, polymerních materiálů. Často obsahují další látky ke zlepšení užitných vlastností, např. odolnosti proti stárnutí, zvýšení houževnatosti, pružnosti apod. Plasty mohou být formovány do předmětů, fólií, nebo vláken.

Kam s nimi:

Vytříděný plastový materiál vložte do popelnice určené ke svozu plastů. V Novém Malíně jsou užívány popelnice o objemu 240 litrů (popřípadě kontejnery o objemu 1 100 l), černé, plastové, označené žlutými klipy a nálepkou „PLASTY“. Volně ložené plasty se nesbírají. Objemné plasty patří na sběrný dvůr. Popelnici před svozem umístěte před vaši nemovitost, popřípadě na shromažďovací místo, odkud bude její obsah odvezen. Plasty můžete odevzdat i ve sběrném dvoře.

Četnost svozu: jednou za měsíc (dle svozového kalendáře).

Typ shromažďovací nádoby: plastové popelnice o objemu 240 l (popř. kontejnery 1 100 l) označené nápisem „PLASTY“.

Způsob odstranění: předání zpracovatelským firmám k recyklaci, popřípadě jinému využití či odstranění.

Veškeré plastové obaly zbavte hrubých nečistot. Pokud je to možné, obaly sešlápněte, popřípadě jiným způsobem zmenšete jejich objem. **Do nádob na plasty je možné vkládat i nápojové kartony a kovové nápojové obaly. Do nádob nekládejte mastné obaly a obaly znečištěné nebezpečnými látkami (barvami, syntetickými oleji, chemikáliemi apod.).**

PET láhve či jiné duté obaly vždy sešlápněte. Nádobu před svozem umístěte před vaši nemovitost, popřípadě na shromažďovací místo, odkud bude její obsah odvezen. Plastový materiál je ručně dotřídován na třídící lince svozové firmy, slisován a následně předán k recyklaci či jinému využití.

Do nádob rozhodně nekládejte směsný komunální odpad. Jednak do nich nepatří (k tomu slouží především popelnice na SKO) a také proto, že na třídící lince může dojít k jeho smíchání s plasty, zbytečné kontaminaci a dalším komplikacím.

Do popelnic nekládejte nebezpečné odpady. Nebezpečné odpady patří do sběrného dvora!

Je potřeba, aby veškeré popelnice používané na svoz plastů byly načipovány. Na OÚ vyřešíte veškeré administrativní úkony týkající se odpadů a domluvíte si případné dodání popelnic.

Co patří a nepatří do nádoby na plasty?

ANO

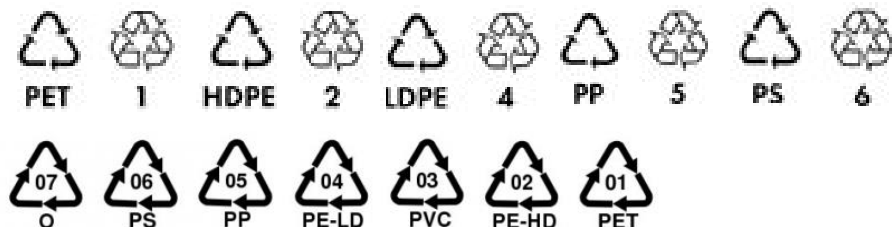
Do plastů patří například:

- plastové obaly od kosmetiky
- obaly od čisticích a pracích prostředků
- obaly od kečupů
- PET lahve od nápojů (sešlápnuté)
- kelímky od jogurtů a mléčných výrobků

- folie, sáčky, plastové tašky, plastové obaly od cukrovinek
- polystyren (v malém množství)
- balící fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů.

Do nádob na plasty je možné vkládat i nápojové kartony a nápojové plechovky.

Recyklační symboly plastů vypadají většinou následovně:

NE

Do plastů nepatří například:

- mastné obaly a obaly znečištěné nebezpečnými látkami (barvami, syntetickými oleji, chemikáliemi apod.)
- novodurové trubky, PVC, linoleum
- guma, molitan, pneumatiky
- obaly se zbytky jídel a jiný komunální odpad.

Obecně platí: pokud je obal tvořen neoddělitelnou kombinací materiálů (jde např. o sáčky od koření, pudinků, polévek, ...), potom není v současné době recyklovatelný.

Nejsou tedy recyklovatelné například sáčky s nástřikem hliníku (např. některé pytlíky od chipsů, oříšků atd.). Pokud je ale například pytlík od brambůrek označen recyklačním symbolem PP (polypropylen) nebo 5, s klidným svědomím jej vhodte do plastů, bude recyklován. Vždy je tedy dobré sledovat recyklační značky na obalech.

V každém případě a u každého obalu (výrobku) bychom měli, zejména u těch jednorázových a nerecyklovatelných, přemýšlet, jestli je opravdu potřebujeme a chceme. Svým přístupem můžeme výrazně pomoci našemu životnímu prostředí.

NÁPOJOVÝ KARTON („TETRAPAK“)

Nápojový karton patří mezi kombinované obaly, tedy obaly vyrobené z více různých druhů materiálů. Většinou se jedná o kombinaci plastu, papíru a hliníku (jde o tzv. kompozitní obal).

Typickým příkladem kombinovaného obalu je nápojový karton, který je vytvořen z vrstev papíru, plastu a v případě trvanlivých výrobků ještě tenkou hliníkovou fólií, popřípadě ještě plastovým uzávěrem. Tyto jednotlivé materiály nejsou od sebe ručně oddělitelné (kromě uzávěru). Přestože se skládají z více materiálů, je možné je recyklovat. **Nápojové kartony** jsou tedy výjimkou mezi kombinovanými obaly.

Kam s ním:

Vytříděný nápojový karton vložte do nádoby na **PLASTY** (společně s plastem či nápojovým kovem). Popelnici před svozem umístěte před vaši nemovitost, popřípadě na shromažďovací místo, odkud bude její obsah odvezen. Nápojové kartony můžete odevzdat i ve sběrném dvoře.

Četnost svozu: jednou za 1 měsíc – společný svoz s plastem (dle svozového kalendáře).

Typ shromažďovací nádoby: plastové popelnice o objemu 240 l (popř. kontejnery 1 100 l) označené nápisem „PLASTY“.

Způsob odstranění: předání zpracovatelským firmám k recyklaci, popřípadě jinému využití.

*Veškeré nápojové kartony zbavte hrubých nečistot. Pokud je to možné, obaly sešlápněte, popřípadě jiným způsobem zmenšete jejich objem. **Vkládejte do nádob na PLASTY, společně s plastem (možné i s nápojovým kovem). Do nádob nekládejte mastné obaly a obaly znečištěné nebezpečnými látkami (barvami, syntetickými oleji, chemikáliemi apod.).***

Kartony vždy sešlápněte. Nádobu před svozem umístěte před vaši nemovitost, popřípadě na shromažďovací místo, odkud bude její obsah odvezen. Nápojový karton je ručně dotřídován na třídící lince svozové firmy, slisován a následně předán k recyklaci či jinému využití.

Co patří a nepatří do nádob na plasty (nápojové kartony)?

ANO

Do kompozitních obalů („tetrapaků“) patří například:

- vypláchnuté krabice od džusů, vína, mléka, mléčných výrobků
- další výrobky z kombinovaných obalů (kombinace plastu, papíru, hliníku).

Recyklovatelné kombinované obaly („nápojové kartony“) jsou většinou označené:

- **C/PAP** – označení kompozitního materiálu pro mix papíru a dalšího materiálu
- **C/PAP 81** – označení pro směs papíru a plastu (tzv. neaseptický nápojový karton – pasterizované výrobky)
- **C/PAP/ALU 84** – označení pro směs papíru, plastu a hliníku (tzv. aseptický nápojový karton, někdy značený zkratkou UHT/trvanlivé výrobky)

Recyklační symboly kombinovaných obalů („nápojových kartonů“) vypadají většinou následovně:

Do kompozitních obalů („tetrapaků“) nepatří například:

- mastné obaly a obaly znečištěné nebezpečnými látkami (barvami, syntetickými oleji, chemikáliemi apod.).
- nápojové kartony obsahující zbytky nápojů a potravin
- ostatní komunální odpad.

Proč třídit nápojové kartony?

Obaly z nápojových kartonů bychom měli třídit právě kvůli vysokému podílu kvalitního papíru, který je vyroben ze dřeva (z celulózy – jedná se o obnovitelný zdroj). Použité nápojové kartony jsou velmi cennou surovinou pro další zpracování v papírnách. Papír je možné recyklovat 5–7krát. Tříděním nápojových kartonů můžeme, díky následné recyklaci, dále využít kromě papíru také hliník, polyethylen či směs hliníku a polyethylenu.

Vytříděné nápojové kartony jsou svezeny k dotřídění, dotříděny a ve slisovaných balících dopraveny ke zpracování do specializovaných zařízení. Tam jsou namlety a rozvlákněny, oddělí se tzv. papírovina, která může sloužit k výrobě například kartonových jader a tubusů, toaletního papíru, diářů, papírových ubrusů, krabic z vlnité lepenky, papírových tašek, či obalů na vejce.

Získaný polyethylen může sloužit například k výrobě regenerátu, hliník se používá při výrobě rámu oken či autodílů.

Z vytříděného nápojového kartonu se také vyrábí stavební a izolační desky nebo podlahové a izolační krytiny.

Směs polyethylenu a hliníku může být využita k výrobě nábytku, střešní krytiny, paliva apod.

Obecně platí: pokud je obal tvořen neoddělitelnou kombinací materiálů (jde např. o sáčky od koření, pudinků, polévek, ...), potom není recyklovatelný a patří do směsného odpadu.

Nejsou tedy recyklovatelné ani sáčky s nástřikem hliníku (např. některé pytlíky od chipsů, oříšků atd.) a patří tedy také do směsného komunálního odpadu. Výjimkou jsou výše uvedené nápojové kartony. Vždy je tedy dobré sledovat recyklační značky na obalech.

PAPÍR

Papír je tenký, hladký materiál vyráběný zhotovením vlákn. Použitá vlákna jsou obvykle přírodní a založená na celulóze. Nejobvyklejší materiál je buničina vyrobená ze dřeva (většinou smrku), či ze sekundárních vláken (sběrový papír), ale mohou být použity i jiné rostlinné vláknité materiály jako bavlna a konopí nebo další alternativní materiály (např. živočišná vlákna).

Kam s ním:

Vytříděný papír vložte do popelnice určené ke svozu papíru. V Novém Malíně jsou užívány popelnice o objemu 240 litrů (popřípadě kontejnery o objemu 1 100 l), černé, plastové, označené modrými klipy a nálepkou „PAPÍR“. Volně ložený papír se nesbírá. Popelnici před svozem umístěte před vaši nemovitost, popřípadě na shromažďovací místo, odkud bude její obsah odvezen. Papír můžete odevzdat i ve sběrném dvoře.

Četnost svozu: jednou za měsíc (dle svozového kalendáře).

Typ shromažďovací nádoby: plastové popelnice o objemu 240 l (popř. kontejnery 1 100 l) označené nápisem „PAPÍR“.

Způsob odstranění: dotřídění na třídící lince a následné předání zpracovatelským firmám k recyklaci, popřípadě jinému využití.

*Shromažďujte pouze čistý papír. Papírové obaly sešlápněte, popřípadě jiným způsobem zmenšete jejich objem. **Do nádob nevkládejte jiný než papírový odpad, nevkládejte mastný papír a papír znečištěný nebezpečnými látkami (barvami, oleji, chemikáliemi apod.).***

Papírové krabice nebo jiné duté papírové obaly vždy sešlápněte. Nádobu před svozem umístěte před vaši nemovitost, popřípadě na shromažďovací místo, odkud bude její obsah odvezen. Papír je ručně dotřídován na třídící lince svozové firmy, slisován a následně předán k recyklaci či jinému využití.

Do nádob rozhodně nevkládejte směsný komunální odpad. Jednak do nich nepatří (k tomu slouží především popelnice) a také proto, že na třídící lince může dojít k jeho smíchání s papírem, ke zbytečné kontaminaci a dalším komplikacím.

Do popelnic nevkládejte nebezpečné odpady. Nebezpečné odpady patří do sběrného dvora!

Pozor: použité dětské pleny, papírové kapesníky a ubrousky (ani ty vlhčené) nepatří do tříděného ani sběrového papíru, ale do popelnice a to především z hygienických důvodů!!!

Je potřeba, aby veškeré popelnice používané na svoz papíru byly načipovány. Na OÚ vyřešíte veškeré administrativní úkony týkající se odpadů a domluvíte si případné dodání popelnic.

Co patří a nepatří do papíru?

ANO

Do papíru patří například:

- papírové obaly, krabice, cokoli z lepenky
- časopisy, noviny, letáky
- sešity, knihy (bez tvrdé vazby)

- obálky s fóliovými okénky
- bublinkové obálky (pouze bez plastového vnitřku)
- papír (může být i s kancelářskými sponkami).

Recyklační symboly papíru vypadají následovně:

NE

Do papíru nepatří například:

- uhlový, mastný nebo jakkoli znečištěný papír
- termopapír (účtenky), fotografie
- papír s povrchovou úpravou (voskovanou, křídovou, flitrovou atd.)
- jednorázové papírové kelímky od kávy potažené plastovou vrstvou.

“PAPÍROVÉ” SPECIALITY

CO S KNIHAMÍ?

Pokud mají knihy pevnou vazbu, je vždy lepší ji oddělit od měkké části. Větší množství knih je vždy lepší odvézt na sběrný dvůr.

PAPÍROVÉ OBÁLKY S PLASTOVOU BUBLINKOVOU FÓLÍÍ

Pokud se podaří oddělit folii od papíru, lze papír vytřídit. Pokud se nepodaří tyto dvě vrstvy oddělit, vhodte obálku do směsného odpadu.

PAPÍROVÉ OBÁLKY S FÓLIOVÝM OKÉNKEM

Můžete vytřídit do kontejneru na papír.

PAPÍR SPOJENÝ SPONKAMI K SEŠITÍ LISTŮ

Sponky používané k sešití listů (třeba u sešitů, časopisů či knih) nevadí. Takovýto papír lze vložit do tříděného papíru.

SKLO

Sklo je tuhý roztok kovových oxidů v oxidu křemičitém. Sklo má pro svoje vlastnosti, možnosti zpracování a široké použití nenahraditelnou úlohu v našem životě. S výrobky ze skla se denně setkáváme a používáme je, ať již se jedná o obalové sklo, skleněné výplně, skleněné výrobky nebo umělecké předměty. Díky svým vlastnostem se dá skleněný odpad recyklovat do nekonečna.

Kam s ním:

Vytříděné sklo zbavené hrubých nečistot vložte do zvonových kontejnerů. Tyto kontejnery jsou rozlišeny barvami: zelené kontejnery jsou určeny pro „barevné“ sklo, bílé pro čiré sklo. Zelené kontejnery mají na bocích vhozový otvor na tabulové sklo. Kontejnery jsou rozmístěny na území obce a po jejich naplnění je jejich obsah odvezen a předán k dalšímu zpracování. Sklo můžete odevzdat i ve sběrném dvoře.

Četnost svozu: dle potřeby – po naplnění kontejnerů.

Typ shromažďovací nádoby: zvonové kontejnery - bílé na čiré sklo (označené nápisem: **SKLO ČIRÉ** popřípadě **SKLO BÍLÉ**),
- zelené na barevné sklo (označené textem: **SKLO BAREVNÉ** popřípadě **SKLO SMĚS**).

Umístění kontejnerů:

- u veterinární kliniky
- u restaurace U tygra
- u dolní MŠ
- u obchodu CBA
- u ZŠ
- sběrný dvůr
- u horní MŠ
- u OÚ
- parkoviště u hřbitova
- točna autobusů u č.p. 212
- Mladoňov – náměstí
- Mladoňov – bytovka
- Mladoňov - dolina

Způsob odstranění: předání zpracovatelským firmám k recyklaci.

Veškeré skleněné obaly zbavte hrubých nečistot. Vytříděné sklo není nutné rozbít, bude se dále třídit!

Do kontejnerů nekládejte jiný než skleněný odpad, nekládejte mastné obaly a obaly znečištěné nebezpečnými látkami (barvami, syntetickými oleji, chemikáliemi apod.).

Co patří a nepatří do kontejneru na sklo?

ANO

Do kontejneru na sklo patří například:

- nevratné (popřípadě i vratné) lahve od nápojů
- skleněné nádoby, skleněné střepy a veškeré skleněné obaly a výrobky s níže uvedenými recyklačními značkami

Do kontejneru na sklo nepatří například:

- keramika a porcelán
- autosklo, drátosklo
- zrcadla
- žárovky, zářivky, výbojky (patří na sběrný dvůr)
- varné sklo (zapékací mísy, skleněné konvice na čaj, baňky, odměrky)
- sklo silně znečištěné
- sklo obsahující zbytky potravin
- sklo znečištěné nebezpečnými látkami.

Do zeleného kontejneru patří barevné sklo, do bílého kontejneru čiré. Tabulové sklo vkládejte pouze do zelených kontejnerů.

Vratné zálohované sklo vracejte zpět do obchodu.

Recyklační symboly skla vypadají následovně:

“SKLENĚNÉ” SPECIALITY**SPECIÁLNÍ SKLO**

Speciálním sklem je myšleno hlavně sklo varné a chemické. Myslíte, že tohle sklo patří do barevných kontejnerů? Vypadá sice dost podobně, jako sklo běžné, ale není. Proč tedy nelze varné a chemické sklo vhodit do kontejnerů na sklo? A kam s ním?

Na rozdíl třeba od zavařovacích sklenic, obyčejných skleniček nebo láhví od nápojů, což je tzv. sodnovápenaté sklo (sklářské písky se taví se sodou a vápencem) a můžeme je vložit do zeleného nebo bílého kontejneru, je varné a chemické sklo boritokřemičité (borosilikátové). Jeho základem je oxid boritý, díky kterému dosahuje odolnosti proti chemické korozi a je odolnější proti teplotním změnám.

KAM TEDY S VARNÝM SKLEM?

Varné sklo z domácnosti, např. zapékací mísy, skleněné konvice na čaj nebo baňky, odměrky apod., je tedy nejlepší odnést na sběrný dvůr, případně jej můžete vyhodit do směsného odpadu!

CO S TABULOVÝM SKLEM?

Tabulové sklo (sklo z oken, vitrín, skleníků apod.) můžete vložit do zvonových kontejnerů nebo odnést do sběrného dvora. Zvonové kontejnery - ty zelené, mají z boku prořezaný úzký vhozový otvor, právě na tabulové sklo. Prosím, do kontejnerů na sklo **nehazujte zrcadla**.

CO SE ZRCADLEM?

Zrcadla jsou potažena slabou vrstvou kovu a nedají se recyklovat. Odneste je do sběrného dvora, nebo vyhodte do směsného komunálního odpadu.

A CO S PORCELÁNEM?

Porcelán vůbec není sklo. Porcelán je keramická hmota, vzniká vypálením keramického těsta, tvořeného směsí kaolinu, ostřiva a taviva. Používá se pro výrobu nádobí, sanitární keramiky, elektrických izolátorů,

dlaždic, ozdobných předmětů, v dentální keramice a mnoha dalších předmětů (sošky, hlavičky panenek aj.). Porcelán tedy nedávejte do skla, ale do směsného odpadu, popřípadě jej odvezte do sběrného dvora.

CO SE SKLENĚNÝM TĚLEM RTUŤOVÉHO TEPLoměRU (A RTUTÍ)?

Skleněný obal rtuťového teploměru nepatří do žádného kontejneru na sklo! Tělo teploměru vezměte společně se rtutí ke zpětnému odběru do lékárny nebo do sběrného dvora, kde se o něj postarají.

POZOR: Rtuť nepatří mezi běžné odpady a rozhodně by neměla skončit v komunálním odpadu. Rtuť je sice kov, ale rozhodně nepatří do šedého kontejneru na kovy. Rtuť je toxická (nebezpečné jsou hlavně její výpary), takže je to nebezpečný odpad. Co to znamená pro třídění odpadu?

Ideálně byste rtuť měli zanést v uzavřené nádobce do sběrného dvora. Pokud se jedná o malé množství rtuti z teploměru, zkuste se zeptat v lékárně, zda ji můžete odevzdat tam a pokud ano, tak za jakých podmínek.

KOVY

Jako **kov** je označen jakýkoli chemický prvek mající "kovové vlastnosti" nebo "vlastnosti kovu". Typickými vlastnostmi kovů jsou lesk, dobrá tepelná a elektrická vodivost a schopnost držet tvar. Díky svým vlastnostem jsou kovy vhodné pro použití v každodenním životě. Z kovů jsou vyrobeny jak praktické věci každodenní potřeby (hrnce, přístroje, nože, ...), tak i složitě fungující výrobní stroje nebo umělecké předměty. Díky svým vlastnostem se dá kovový odpad velice dobře recyklovat.

Kam s ním:

Vytříděný drobný kov zbavený hrubých nečistot vložte do šedého zvonového kontejneru. Kontejnery jsou rozmístěny na území obce a po jejich naplnění je jejich obsah odvezen a předán k dalšímu zpracování. Kov můžete odevzdat i ve sběrném dvoře. Objemné kovové předměty můžete odevzdat v provozovnách sběrných surovin (nejbližší jsou v Šumperku), popřípadě ve sběrném dvoře obce Nový Malín. Nápojové kovy – plechovky je možné dát do nádob sloužících ke svozu plastů. (viz svoz plastů)

Četnost svozu: dle potřeby – po naplnění kontejnerů. Nápojové kovy (plechovky) – 1 za měsíc (společně v nádobě na svoz plastů)

Typ shromažďovací nádoby: zvonové kontejnery šedé barvy – na drobný kov (označené nápisem: **KOVOVÉ ODPADY**)

- velkoobjemový kontejner ve sběrném dvoře - na objemné kovy
- nápojové kovy – nádoby na svoz PLASTŮ.

Umístění kontejnerů (zvonové kontejnery na drobné kovy):

- u veterinární kliniky
- u restaurace U tygra
- u dolní MŠ
- u obchodu CBA
- u ZŠ
- sběrný dvůr
- u horní MŠ
- u OÚ
- parkoviště u hřbitova
- točna autobusů u č.p. 212
- Mladoňov - náměstí

Způsob odstranění: předání zpracovatelským firmám k recyklaci.

Veškeré drobné kovové obaly a drobné kovové předměty zbavte hrubých nečistot. **Do kontejnerů nekládejte jiný než kovový odpad, nekládejte obaly znečištěné nebezpečnými látkami (barvami, syntetickými oleji, chemikáliemi apod.). Nekládejte ani elektrozařízení, i přesto, že obsahují kovové součásti.** Vysloužilá elektrozařízení vložte do kontejnerů na „elektroodpad“, popřípadě je odevzdejte ve sběrném dvoře.

Co patří a nepatří do kontejneru na kov?

ANO

Do kontejnerů na kov patří například:

- drobné kovové obaly (např. konzervy nebo plechovky od potravin a nápojů)
- kovové zátky, hliníková víčka od mléčných a jiných výrobků
- alobal, kovové tuby
- hřebíky, šrouby, matice
- kovové sponky apod.

Objemnější kovový odpad (např. trubky, roury, plechy, hrnce, vany, kola, ...) je možno uložit do velkoobjemového kontejneru, který je umístěný ve sběrném dvoře, popřípadě jej můžete odevzdat ve výkupnách sběrných surovin.

NE

Do kontejneru na kov nepatří například:

- kovové obaly se zbytky potravin či chemických látek
- plechovky od barev nebo obaly znečištěné jinými nebezpečnými látkami
- těžké nebo toxické kovy, jakou jsou olovo či rtuť.

Do kontejnerů na kov nevhazujte elektrozařízení i přesto, že obsahují kovové součásti. Elektrozařízení patří do kontejnerů na „elektro“, popřípadě do sběrného dvora.

Recyklační symboly kovů vypadají následovně:

BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝ ODPAD (BIOODPAD)

Biologicky rozložitelný odpad, nazývaný jako bioodpad, je jakýkoli odpad, který je schopen anaerobního nebo aerobního rozkladu (např. potraviny, odpad z údržby zeleně, papír). Biologický odpad obsahuje rostlinné živiny a organické látky, které je možno po zpracování (například v kompostárně) uvádět zpět do přírodního koloběhu jako organické hnojivo - kompost. Aplikace kompostu zvyšuje obsah organické hmoty v půdě. Biologicky rozložitelné odpady se mohou zpracovávat na kompost i prostřednictvím domácího kompostování. V případě, že kompostovatelný organický materiál zpracováváme svépomocí, popřípadě v komunitní kompostárně, materiál se odpadem nestává. Domácím a komunitním kompostováním tak předcházíme vzniku bioodpadů.

Kam s ním:

Biologicky rozložitelné odpady je nejvhodnější kompostovat na svém vlastním pozemku. Ke kompostování vám může posloužit domácí kompostér, popřípadě vlastní kompostiště („kompost“). V případě, že si nechcete vyrábět vlastní kompost, můžete k odložení bioodpadů využít obecní kompostárnu. V měsících, kdy je kompostárna uzavřena (většinou prosinec, leden, únor, březen) můžete biologicky rozložitelné odpady odevzdat i ve sběrném dvoře.

Četnost svozu: svoz bioodpadů neprobíhá. Občané vozí bioodpad do kompostárny na vlastní náklady (odstranění je zdarma).

Typ shromažďovací nádoby: nejsou.

Umístění obecní kompostárny: při výjezdu z obce ve směru na Hrabíšín, u hlavní cesty vlevo (p.č.3990/1).

Způsob odstranění: kompostování v obecní kompostárně a následné využití kompostu na obecních plochách.

Vstupní materiál pro kompostování musí obsahovat organické látky pro výživu mikroorganismů a dalších živočichů (půdních bakterií, larev, žížal atd.) a to nejlépe v poměru **C:N (uhlíku : dusíku) = 30:1**. Vlhkost materiálu je potřeba udržovat na úrovni 50 – 60 %. Materiál je důležité promíchávat a tím zajistit dostatečný přístup kyslíku. Před kompostováním je vhodné hrubší suroviny podrtit na menší části. Pro urychlení procesu kompostování je možné přidat do základky malé množství půdy, hotového kompostu, případně chlěvský hnůj.

Platí následující:

- dospodu kompostu patří hrubší a vzdušnější materiál, který umožní provzdušnění kompostu a odtok přebytečné vody (neměl by však chybět ani ve vyšších vrstvách)
 - čím pestřejší je skladba materiálu ke kompostování, tím lépe
 - základním pravidlem při kompostování je pravidelné míchání kompostu z důvodu rovnoměrného přístupu kyslíku
 - obecným pravidlem kompostování je přidávat 2–3 díly hnědého materiálu na 1 díl zeleného materiálu
 - materiál, který je čerstvý, šťavnatý a zelený, obsahuje hodně dusíku
 - materiál, který je starší, dřevnatý a hnědý, je naopak bohatý na uhlík
 - vysoký obsah dusíku signalizuje zápach po amoniaku (do kompostu tedy přimíchejte dřevěné třísky, kůru nebo piliny)
 - pokud kompost zapáchá jako zkažené vejce, znamená to, že v něm převládá materiál s nadměrným obsahem uhlíku. V takovém případě je vhodné přidat např. posekanou trávu nebo listí
 - v průběhu kompostování je nutné kontrolovat teplotu a vlhkost kompostu (kompostovaný materiál by měl být vlhký jako „dobře vyždímaný ručník“).
-

Co patří a nepatří do bioodpadu (do kompostu)?

ANO

Mezi biologicky rozložitelné odpady patří například:

- listí, plevele, tráva, drny, větve
- hlína
- popel ze dřeva
- odpady z ovoce a zeleniny
- skořápky ořechů, vajec
- sedliny kávy a čaje (i s papírovým filtrem)
- zbytky vařených jídel (brambory, těstoviny, rýže, knedlíky apod.)
- pečivo
- trus a podestýlka býložravých hospodářských zvířat
- pokojové květiny, řezané květiny (bez drátů a stuh)
- třísky, piliny, hobliny, kůra
- novinový papír, lepenka, papírové ručníky,

NE

Do bioodpadu nepatří například:

- plastové kelímky, sáčky a obaly
- pytlíky z vysavačů, odpad z popelníků
- odpad ze zametání dvorů a místností
- pleny, obvazy
- plechovky, hliníkové fólie, krabice tetrapak
- „syntetické“ textilie, kůže, vlna, maso, kosti
- uhynulá zvířata
- chemicky ošetřené materiály
- rostliny napadené chorobami
- stavební odpady (stavební suť, kamení, ...)
- komunální odpad apod.

Proč kompostovat?

Důvody jsou jak ekonomické, tak i ekologické. Ceny za ukládání odpadu na skládky komunálního odpadu neustále rostou, proč tedy platit za to, co umíme vytrídít a následně zpracovat? Tím, že tento materiál využijeme při výrobě vlastního kompostu a nevložíme jej do popelnice, přispějeme ke snížení produkce odpadů. V konečném důsledku se tím sníží náklady obce na odpadové hospodářství. Získaný kompost může následně sloužit k zúrodnění pozemků a zelených ploch v obci. Aby mohl být bioodpad z domácností takto využit, musí tomu předcházet kvalitní třídění přímo u původce, tedy u občanů.

BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝ ODPAD Z KUCHYNÍ („GASTROODPAD“)

Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní, někdy také nazýván jako „gastroodpad“, je zjednodušeně řečeno odpad, který vzniká v kuchyni při zpracování surovin potřebných pro výrobu potravin. Patří sem tedy nezpracované nebo nespotřebované suroviny a taktéž výsledné produkty z kuchyně. Smyslem třídění a následného zpracování gastroodpadu je nejen snížení podílu směsného komunálního odpadu ukládaného na skládky, ale také využití tohoto materiálu k výrobě energie, popřípadě k výrobě dalších produktů (např. hnojiv).

Kam s ním:

Biologicky rozložitelné odpady z kuchyní (především ty rostlinného původu) je nejlépe kompostovat na svém vlastním pozemku. Ke kompostování vám může posloužit domácí kompostér, popřípadě vlastní kompostišť („kompost“). V případě, že si nechcete vyrábět vlastní kompost, popřípadě máte takové zbytky, které se pro kompostování nehodí, můžete k odložení gastroodpadu využít hnědé nádoby na gastroodpad, které jsou v rámci pilotního projektu rozmístěny v níže uvedené lokalitě.

Četnost svozu: jednou týdně (většinou v pondělí).

Typ shromažďovací nádoby: hnědé plastové nádoby o objemu 120 l (označené nápisem: **GASTROODPAD**).

Umístění nádob: nádoby jsou umístěny podél vedlejší cesty od veterinární kliniky, kolem karosárny, školy, DPS, až k bytovce u č.p. 473. Dále na „křižovatce u č.p. 305, u č.p. 712, u č.p. 251 a u č.p. Plechy 46.

Způsob odstranění: zpracování v bioplynové stanici v Rapotíně.

Gastroodpad vložte do sáčku nebo původního obalu (kromě skleněného) a vložte do hnědé, 120 litrové nádoby s označením „gastroodpad“ a nádobu uzavřete. Nádoby na „gastroodpad“ jsou opatřeny uzamykacím mechanismem, který zabraňuje nežádoucímu vniknutí zvířat (koček, psů, hlodavců, ..). Víko nádoby je opatřeno gumovým těsněním, které brání případnému úniku zápachu do okolí.

Pokud chceme přispět k odklonění odpadů od skládky, přispět k využití odpadů a snížit náklady obce za ukládku, bude důležité udržet „čistotu“ tohoto materiálu a nevhazovat do nádob to, co tam nepatří. Jestliže se sběr gastroodpadu osvědčí a občané budou mít o tuto službu zájem, bude možné rozšířit lokality svozu, popřípadě domácnostem předat do užívání „domácí“ nádoby na gastroodpad. Záleží jen na občanech, zda a jak budou tuto službu využívat, kolik odpadu bude zpracováno a kolik jej tedy zbytečně neskončí na skládce.

Co patří a nepatří do nádob na „gastroodpad“?

ANO

Do nádob na gastroodpad můžete dávat například:

- potraviny rostlinného i živočišného původu (tepelně upravené i neupravené)
- prošlé potraviny i s původním obalem (obal – papír, plast, kov)
- syrové i tepelně zpracované maso, rybí a drůbeží kosti
- mléčné výrobky včetně tekutých
- zbytky ovoce a zeleniny, spadané ovoce
- zbytky jídel (např. brambory, těstoviny, rýže, knedlíky apod.)
- pečivo, cukrovinky, sedliny z kávy a čaje

Do nádob na gastroodpad nepatří například:

- potraviny ve skleněných obalech
- vepřové a hovězí kosti, uhynulá zvířata
- psí exkrementy
- jedlé oleje a tuky (patří do samostatných nádob)
- samostatné plasty, sklo, kovy
- mycí houbičky, drátěnky, textil
- jednorázové nádobí (tácky, kelímky, příbory)
- nebezpečné odpady
- gumové či mikrotenové rukavice a další biologicky nerozložitelné odpady.

Proč třídit “gastroodpad”?

Většinou se jedná se o energeticky bohatý a dobře recyklovatelný odpad. Tím, že tento materiál vytřídíme a nevložíme jej do popelnice, přispějeme ke snížení produkce odpadů. Důvody jsou totožné, jako u všech biologicky rozložitelných odpadů, tedy jak ekonomické, tak i ekologické. Zpracováním gastroodpadů snižujeme náklady obce na odpadové hospodářství a přispíváme k vyšší míře recyklace odpadů.

A co se s gastroodpadem stane po jeho vložení do sběrné nádoby a odvozu specializovanou firmou? Odpad je předán do bioplynové stanice. V našem případě je to stanice společnosti EFG Waste logistic s.r.o. v Rapotíně. Zde je podrcen, projde procesem fermentace a je energeticky zpracován. Výsledkem procesu je elektrická energie, teplo, popřípadě hnojivo. Elektrickou energii je možné distribuovat veškerým koncovým zákazníkům v ČR. Bioplynová stanice v Rapotíně vznikla jako jedna z prvních odpadářských bioplynových stanic u nás. Ročně zpracuje 30 tis. tun biologicky rozložitelného odpadu, z něhož vyprodukuje bioplyn, který dále upravuje na elektřinu, teplo a rovněž biometan.

JEDLÝ OLEJ A TUK

Tuky jsou pro život člověka nepostradatelné. Využívají se například v potravinářském průmyslu (výroba a úprava potravin), ve farmacii (výroba mastí) a také v chemickém průmyslu (výroba barev, laků, mýdel apod.). Podle skupenství rozlišujeme pevné tuky a kapalné oleje. Tuky mohou být původu jak rostlinného (např. margarín, pokrmové tuky), tak i živočišného (máslo, sádlo). Oleje jsou většinou vyráběny z rostlinných semen bohatých na mastné kyseliny (slunečnice, řepka, len, podzemnice, palmy, ...).

Jedlý olej a tuk, který nás zajímá z hlediska třídění, je jednoduše řečeno jakýkoli potravinářský olej a tuk z domácnosti.

Kam s ním:

Jedlé oleje a tuky vložte do speciálních zelených nádob, které jsou označené nápisem **POUŽITÉ JEDLÉ OLEJE A TUKY**. Jedlý olej vkládejte nejlépe v PET láhvi, popřípadě v jiném plastovém, uzavíratelném obalu (např. kanistr). Nádoby na oleje a tuky jsou rozmístěny na území obce, na stanovištích tříděného odpadu. **Jedlý olej a tuk můžete odevzdat i ve sběrném dvoře. Jedlé oleje a tuky nikdy nevylévejte do kanalizace!**

Četnost svozu: dle potřeby – po naplnění nádob.

Typ shromažďovací nádoby: zelené plastové nádoby o objemu 120 l (označené nápisem: **POUŽITÉ JEDLÉ OLEJE A TUKY**).

Umístění nádob:

- u veterinární kliniky
- u restaurace U tygra
- u dolní MŠ
- u obchodu CBA
- u ZŠ
- sběrný dvůr
- u DPB (u č.p. 926)
- Mladoňov - náměstí

Způsob odstranění: zpracování v bioplynové stanici v Rapotíně.

Jedlý olej a tuk nalijte do plastového, uzavíratelného obalu a vhodte do zelené, 120 litrové nádoby. Tyto nádoby jsou opatřeny vhozovým otvorem a jsou označeny nápisem „**POUŽITÉ JEDLÉ OLEJE A TUKY**“ a popisem, který vysvětluje, co do nádoby patří a co nikoli. Nádoby jsou umístěny na místech kontejnerů na tříděný odpad. Do nádob dávejte pouze „kuchyňské“ oleje a tuky, důkladně uzavřené v plastových nádobách. **Oleje do nádob (popelnice) nikdy nevylévejte!**

Pokud chcete přispět k odklonění odpadů od skládky, přispět k využití odpadů a snížit náklady obce za ukládku, je důležité udržet „čistotu“ tohoto materiálu a nevhazovat do nádob to, co tam nepatří.

Do nádob na jedlé oleje a tuky rozhodně nepatří motorové, převodové ani jiné syntetické oleje a maziva, nebezpečné kapaliny ani jiný odpad.

POZOR: Olej a tuk nikdy nevylévejte do kanalizace! (vysvětlení viz níže)

Co patří a nepatří do nádob na jedlé oleje a tuky?

ANO

Do nádob na oleje a tuky můžete dávat například:

- fritovací oleje
- rostlinné oleje
- rostlinné tuky (margaríny)
- pokrmové tuky
- emulgované tuky
- máslo, sádlo.

NE

Do nádob na oleje a tuky nepatří například:

- oleje ve skleněných obalech
- potraviny, kosti, maso, uhynulá zvířata
- psí exkrementy
- motorové, převodové a jiné syntetické oleje
- nebezpečné odpady (barvy, ředidla, ...) apod.

Proč třídit jedlé oleje a tuky?

Většinou se jedná se vcelku dobře recyklovatelný odpad. Tím, že tento materiál vytřídíme a nevložíme jej do popelnice, přispějeme ke snížení produkce odpadů. Šetříme tímto přírodní suroviny a přispíváme ke snížení potřeby pěstování řepky a jiných plodin pro průmyslové účely. Důvody jsou tedy totožné, jako u všech biologicky rozložitelných odpadů - ekonomické i ekologické. Zpracováním jedlých olejů a tuků snižujeme náklady obce na odpadové hospodářství a přispíváme k vyšší míře recyklace odpadů. Dalším přínosem třídění olejů a tuků je příspěvek k funkčnosti kanalizace, ať již obecní nebo domovní. Ptáte se jak? Mnoho občanů vylévá olej do kanalizace. Možná to takto dělají ze setrvačnosti. Možná s myšlenkou úspory nákladů na jejich odstranění. Bohužel však tento „šetrný“ přístup způsobuje veliké škody na kanalizaci. Tuky a oleje v kanalizaci ztuhnou a začnou ji postupně ucpávat. Následné čištění kanalizace je finančně velice nákladné. Tuky a oleje ovšem nezacpávají jen obecní kanalizace, ale mohou ucpat i kanalizační přípojku. Při ucpání domovních trubek tukem často přichází na řadu chemie, která většinou není příliš prospěšná životnímu prostředí.

*(Pokud stále ještě uvažujete o vylévání oleje do kanalizace, vyhledejte si, jak vypadá tzv. **tukovec**).*

Jak tedy s oleji a tuky naložit?

Nejlepší je vychladlý olej z pánve nebo fritézy vylít do vhodné nádoby, např. do PET láhve. Po naplnění tuto láhev vložit do nádoby (popelnice) na oleje nebo odnést do sběrného dvora. Umaštěnou pánev s trochou oleje, másla, či sádla stačí vytřít savým ubrouskem a vyhodit ho do směsného odpadu nebo na kompost. Ano, kompostováním můžete zpracovávat i olej. Při tomto způsobu odstranění tuků a olejů je třeba dodržovat určitá pravidla. Do kompostu by se nemělo lít větší množství oleje, aby nedošlo ke kontaminaci půdy a spodních vod. Obecně se doporučuje raději nechat olej nasáknout do svého materiálu jako jsou piliny, karton nebo papírové utěrky.

Pozor, nikdy nemíchejte jedlé oleje s technickými. Technické oleje (motorové, převodové, ...) jsou, na rozdíl o potravinářských, nebezpečným odpadem. Tyto oleje patří do sběrného dvora.

A co se děje s vytříděnými tuky a oleji?

Zpracováním olejů a tuků se zabývají specializované firmy. Vytříděné oleje a tuky se zahřejí, provede se jejich vyčištění (filtrace) a následně z nich může být vyroben metylester. Ten slouží jako přísada pohonných hmot do automobilů a letadel. Recyklované oleje nacházejí využití i v dalších odvětvích, jako je chemický, gumárenský a dřevařský průmysl, kde představují ekologičtější náhražku ropných produktů.

TEXTIL

Textil je zjednodušeně řečeno materiál, který je složen z vláken, která jsou ohebná a jemná. Textilní vlákna se vyznačují vysokým poměrem délky k průřezu. Podle původu se rozlišují dvě základní skupiny: přírodní a chemická (často zvaná umělá) vlákna. Hlavními užitečnými vlastnostmi jsou hřejivost, pružnost, navlhavost, sráživost, odolnost proti chemikáliím a povětrnosti, pevnost v oděru atd.

Z textilních vláken se vyrábí oděvy, bytové a technické textilie.

Kam s ním:

Vytříděný textil vložte do kontejneru, určeného ke sběru textilu. Textil do kontejneru vkládejte zabalený tak, aby nedocházelo k jeho zbytečnému znehodnocení a znečištění při dopravě nebo manipulaci (zabalit např. do nákupní tašky). Kontejnery jsou rozmístěny na území obce a mají většinou bílou barvu, popřípadě bílo-oranžovo-černou (typ „pinguin“ – u obchodu CBA). Obsah kontejneru je po jejich naplnění odvezen specializovanou firmou a předán k dalšímu využití. Textil můžete odevzdat i ve sběrném dvoře.

Četnost svozu: dle potřeby – po naplnění kontejnerů (svoz provádí externí společnost).

Typ shromažďovací nádoby: bílé, popřípadě bílo-oranžovo-černé kontejnery (označené nápisem: **SBĚR ODĚVŮ, OBUVI a TEXTILU**).

Umístění nádob:

- u restaurace U tygra
- u obchodu CBA
- u ZŠ
- sběrný dvůr
- u horní MŠ (u „myslivců“)

Způsob odstranění: opětovné využití (jako oděvy); využití v průmyslu (např. hadry); energetické využití.

Do kontejnerů vkládejte pouze čistý textil. Textil je důležité vkládat zabalený, například v igelitovém pytli nebo nákupní tašce. Obuv spárujte (svažte). Balením textilu se zabrání znečištění oděvů. Svázáním bot se zabrání rozdělení spárované obuvi. Neznečištěný textil a spárovaná obuv má mnohem širší okruh použití než znečištěný textil a nespárovaná obuv.

Do kontejnerů rozhodně nekládejte textil znečištěný nebezpečnými látkami (např. barvami, oleji apod.) a jinými odpady.

Co patří a nepatří do kontejnerů na textil?

ANO

Do kontejnerů na textil patří:

- veškeré oděvy
- bytový textil (záclony, závěsy, povlečení, příkrývky, ubrusy)
- obuv
- kabelky
- měkké i tvrdé hračky.

Do kontejnerů na textil nepatří například:

- znečištěné, mokré, plesnivé oděvy a obuv
- matrace, koberce
- průmyslové ústřížky látek
- textilie znečištěné zeminou
- textilie znečištěné nebezpečnými látkami a jinými odpady
- komunální a jakékoli jiné odpady.

Větší množství oděvů a bot můžete odevzdat ve sběrném dvoře.

Proč třídit textil?

Textilní průmysl je druhým největším znečišťovatelem životního prostředí, hned po ropném průmyslu. Ročně se vyrobí miliardy kusů oblečení, které se zpravidla vyrábí jinde, než se běžně nosí. Při výrobě textilu je spotřebováno obrovské množství energie, barviv, vody, ropy, pesticidů a dalších chemických přípravků. Je důležité snížit spotřebu textilu, třídit, kupovat výrobky z recyklovaných materiálů, opětovně využívat již vyrobené textilie atd. Tímto lze prodloužit životnost již jednou vyrobených textilií a přispět ke snížení spotřeby surovin, potřebných k výrobě nových výrobků. Kromě toho se většinou jedná o energeticky bohatý a vcelku dobře recyklovatelný odpad. Tím, že tento materiál vytřídíme a nevložíme jej do popelnice, přispějeme ke snížení produkce odpadů. Důvody třídění jsou tedy totožné, jako téměř u všech ostatních odpadů, tedy jak ekonomické, tak i ekologické. Tříděním textilií snižujeme náklady obce na odpadové hospodářství a přispíváme k vyšší míře recyklace odpadů.

A co se s textilem stane po jeho vložení do sběrné nádoby a odvozu specializovanou firmou?

Textil je nejprve pečlivě roztříděn. Roztřídí se do těchto hlavních skupin: první skupina je určena pro opětovné použití např. v obchodech s pomalou módou, second handy, druhá skupina je textil pro průmysl a recyklaci, třetí skupina je pro ekologické a energetické využití (znečištěné a nerecyklovatelné oděvy, boty).

Část textilu je také dodávána do chráněných dílen a lokálním módním návrhářům.

OSTATNÍ ODPADY

STAVEBNÍ ODPAD

Stavebním odpadem je myšlen odpad, který občanům vzniká například při rekonstrukci bytů a domů. Typickými příklady stavebního odpadu mohou být vybourané cihly, betonové podlahy a omítka.

Kam s ním:

Stavební odpad není odpadem komunálním, není tedy povinností obce tento odpad od občanů přijímat. V Novém Malíně je však možné stavební odpad dovézt do sběrného dvora, a to v množství maximálně 500 kg na číslo popisné (bytovou jednotku) a kvartál (I. kvartál je od ledna do března včetně, II. kvartál od dubna do června, ...).

*Stavební odpad musí být náležitě vytríděn. Co to znamená? Stavební odpad nesmí být znečištěn plasty, sklem, biologicky rozložitelným či jiným odpadem. Stavebním odpadem jsou myšleny cihly, beton, omítka, střešní betonové a keramické krytiny (ne azbestové), kamení apod. Za stavební odpad lze také považovat hlinu a kamení. Stejně jako ostatní stavební odpady nesmí obsahovat příměsi jiných odpadů a nesmí být znečištěna nebezpečnými látkami. **Znečištěné stavební odpady** a odpady ve větším než výše uvedeném množství má každý občan povinnost odstraňovat na své náklady a vždy v souladu se zákonem (např. na skládce v Rapotíně).*

Co patří a nepatří do kontejneru na stavební odpad?

ANO

Do kontejneru na stavební odpad patří:

- cihly
- beton
- střešní krytina
- kamenné zdivo
- zbytky cementu
- keramické obklady
- dlažby
- omítky apod.

NE

Do kontejneru na stavební odpad nepatří například:

- stavební materiály znečištěné biologicky rozložitelnými odpady (trávou, listím, dřevem, ...)
- stavební materiály znečištěné nebezpečnými látkami (oleji, barvami, dehtem, ...)
- stavební materiály obsahující azbest
- izolační materiály (vata, polystyren apod.)
- sanitární keramika
- sádrokarton.

A co se děje s vytríděným stavebním odpadem?

Stavební odpady jako jsou beton, cihly, kamení, střešní krytiny apod. mohou být podrceny a využity například jako podkladní vrstvy pod komunikace, nebo jiné zpevněné plochy. Využití upravených stavebních odpadů je možné až na základě splnění přísných podmínek zákona o odpadech a vždy až po provedení chemických analýz.

Hlína, opět za dodržení předem daných podmínek, může být využita například k terénním úpravám v místě stavby, k vyrovnávání terénu, popřípadě k jiným druhům terénních úprav apod.

PNEUMATIKY

Pneumatiky nejsou odpadem komunálním, není tedy povinností obce tento odpad od občanů přijímat. V Novém Malíně je však možné pneumatiky odevzdat ve sběrném dvoře. Přijímány jsou pouze pneumatiky z osobních vozů. Pneumatiky musí být zbaveny disků a lze je dovézt pouze v „běžném“ množství.

Kam s nimi:

Pneumatiky patří přednostně na místa zpětného odběru, kterými jsou **pneuservisy, autoservisy** či jiná **místa prodeje pneumatik**. **Konečný uživatel má dle zákona možnost odevzdat pneumatiky bezplatně na místech zpětného odběru, a to bez ohledu na to, zda tam pneumatiky koupil nebo si je tam nechal „přezout“**. Je třeba pouze respektovat otevírací dobu a kapacitu místa. Výrobce nebo dovozce je povinen vybírat minimálně 35% pneumatik, které ten rok uvedl na trh, maximální hranice je 100%. Pouze po dosažení maximální hranice je možné zpětný odběr ukončit, naopak do dosažení této hranice nesmí výrobce zpětný odběr odmítnout. Pneumatiky tedy můžete bezplatně odevzdat bez ohledu na to, kde jste předtím danou pneumatiku zakoupili, bez vázanosti na koupi nové pneumatiky či jiné služby.

Seznam míst zpětného odběru je uveden na webových stránkách MŽP (www.mzp.cz/cz/odberpneu) a na webových stránkách společnosti ELTMA (www.eltma.cz/sberna-mista).

Jaké pneumatiky patří do sběrného dvora a jaké se ve sběrném dvoře nesbírají?

ANO

Do sběrného dvora patří například:

- osobní pneumatiky (bez disků)
- pneumatiky z motocyklů
- pneumatiky z malých zahradních mechanismů (ze sekacích traktůrků apod.).

NE

Do sběrného dvora nepatří například:

- pneumatiky z nákladních automobilů
- pneumatiky z traktorů a jiných velkých mechanismů
- jakékoli pneumatiky s disky
- pneumatiky zalité betonem apod.

A co se děje s vytríděnými pneumatikami?

Veškeré pneumatiky, které jsou přijaty ke zpracování, jsou důkladně zkontrolovány a zbaveny nečistot, Důvodem velmi přísné kontroly pneumatik je, že nedochází pouze k jejich rozemletí, ale také výrobě druhotných surovin, které musí mít nejvyšší kvalitu.

Drcením nebo kryogenní metodou vzniká granulát, který má široké spektrum využití. Část se ho vrací zpět do automobilového průmyslu. Zde se používá k výrobě nových pneumatik. Dále pak k výrobě nárazníků, těsnění, třecích částí u mechanických brzd a tlumičů, těsnění, interiérových koberečků atd. Granulát je rovněž používán při výrobě mřížek kanalizace, kanálových vpustí, odpružovacích bloků kolejnic a mostních dílů. Z granulátu se rovněž vyrábějí protihlukové tvárnice a výztuže železničních přejezdů. Granulát se používá také při stavbě hřišť, buďto jako součást spodní stavby nebo jako zásyp přímo do trávy. Z granulátu se mohou vyrobit antivibrační, odhlučňovací a protihlukové systémy, desky, dlažby atd. Výrobky z recyklovaných pneumatik mají tedy široké využití jak ve stavebnictví, tak i ve strojírenství a dalších oborech.

Pneumatiky jsou využívány taktéž energeticky, například jako palivo v cementárnách.

OBJEMNÝ ODPAD

Objemný odpad je velice zjednodušeně řečeno odpad, který je natolik rozměrný, že jej nelze vložit do popelnice.

Kam s ním:

Svoz objemného odpadu v Novém Malíně neprobíhá. Objemný odpad je možné dovézt do sběrného dvora, a to v množství maximálně 500 kg na číslo popisné (bytovou jednotku) a kvartál (I. kvartál je od ledna do března včetně, II. kvartál od dubna do června, ...).

Objemné odpady ve větším, než výše uvedeném množství má každý občan povinnost odstraňovat na své náklady a vždy dle zákona (např. na skládce v Rapotíně).

Četnost svozu: svoz objemných odpadů neprobíhá. Občané vozí objemný odpad do sběrného dvora, na vlastní náklady (odstranění je zdarma).

Typ shromažďovací nádoby: v obci nejsou kontejnery rozmístěny. Kontejner je umístěn ve sběrném dvoře.

Způsob odstranění: předání oprávněné osobě k dalšímu zpracování (dotřídění, demontáž, drcení, případné využití surovin materiálově nebo energeticky. Skládkování.).

Objemný odpad musí být vždy náležitě vytříděn. Co to znamená? Je nutné odděleně předávat dřevo (např. nábytek) a ostatní objemné odpady (např. plasty, sklo, kov). Objemný odpad nesmí být znečištěn například biologicky rozložitelným či jiným, především nebezpečným odpadem.

*Do objemného odpadu **rozhodně nepatří** vyřazená elektrozařízení, například mrazničky, televize, trouby, myčky a podobný elektroodpad. Stejně tak sem nepatří objemné stavební materiály.*

Co patří a nepatří do kontejneru na objemný odpad?

ANO

Do kontejneru na objemný odpad patří například:

- nábytek jak dřevěný, tak i z ostatních materiálů (dřevěný nábytek patří do samostatného kontejneru na dřevo)
- koberce
- linolea
- matrace
- ostatní nadměrné věci z domácnosti.

NE

Do kontejneru na objemný odpad nepatří například:

- stavební odpady
- jakákoli elektrozařízení
- nebezpečný odpad
- biologicky rozložitelné odpady
- pneumatiky
- součásti vozidel
- ostatní komunální odpady.

A co se děje s vytříděnými objemnými odpady?

Objemný odpad bohužel většinou skončí na skládce. Využívá se pouze dřevěný objemný odpad. Dřevní odpad je nejprve demontován a ručně tříděn. Jsou odstraněny veškeré nedřevěné složky (papír, plasty, sklo...), které mohou být dále využity v ostatních recyklačních procesech. Vytříděné odpadní dřevo je nadrceno pomocí drtičů a mlýnů. Ty navíc obsahují magnetické separátory a další zařízení k lepšímu vyčištění dřevního odpadu. Rozdrcené dřevo jde na třídící pás, kde jsou ručně odstraňovány případné nečistoty (zbytky plastů, papíru...). Dřevní odpad dále padá na pásový dopravník, kde jsou dalším magnetickým separátorem zachyceny nejmenší železné předměty (hřebíky, skoby, spony, ...). V poslední fázi prochází rozdrcený odpad plochým sítem k zachycení drobné frakce a příliš dlouhých částí. Takto finálně upravený odpad se dostane do transportních kontejnerů či je volně uložen na hromady. Vzniklý produkt putuje k výrobcům dřevotřískových desek či jiných výrobků nebo je využit energeticky.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Nebezpečný odpad je takový druh odpadu, který je zároveň nebezpečným materiálem. Vyznačuje se tedy negativním vlivem na životní prostředí a zdraví lidí nebo zvířat, nebo při manipulaci s ním hrozí nějaké další nebezpečí. Nelze s ním proto nakládat jako například se směsným komunálním odpadem nebo odpadem určeným k běžné recyklaci.

Jako nebezpečný se označuje takový odpad, který vykazuje jednu nebo více nebezpečných vlastností jako je například výbušnost, vysoká hořlavost, toxicita, žíravost, škodlivost zdraví apod.

Kam s ním:

Nebezpečný odpad je možné dovézt do sběrného dvora. Kromě výbušnin, radioaktivního odpadu, odpadů obsahujících azbest, pražců ošetřených „karbolinem“ a podobných speciálních druhů nebezpečných odpadů, lze dovézt téměř veškerý nebezpečný odpad (**v běžném množství, které vzniká v domácnosti**).

Četnost svozu: svoz nebezpečných odpadů v Novém Malíně neprobíhá. Občané vozí nebezpečný odpad do sběrného dvora, na vlastní náklady (odstranění je zdarma).

Nebezpečný odpad bývá většinou označen oranžovou značkou na obalu. Může se ale stát, že doma (v dílně, garáži, ..) najdete nádobu, která žádné označení nemá. Vždy platí zásada, že když si nejste obsahem nádoby jistí, nevylévejte jej do kanalizace ani nevhazujte do popelnice. Může se jednat o takový odpad, který například po vylití do kanalizace vyřadí z provozu čističku odpadních vod! Odneste jej raději vždy na sběrný dvůr, kde si s ním poradí.

*Specifickým druhem nebezpečného odpadu jsou léky a léčiva, kterých má řada z nás doma pěknou zásobu. Ano, i léky a léčiva jsou nebezpečný odpad. Všechny **proslé léky a léčiva** můžete odložit v lékárnách nebo nemocnicích. Do lékáren nenoste použité jehly z injekčních stříkaček, které se sbírají obvykle v nemocnicích. Vždy si předem zjistěte, které nemocniční zařízení v blízkosti vašeho domova tento typ materiálu přijímá. Jehly rozhodně nepatří do plastů, i přesto, že jsou nasazeny na plastových injekčních stříkačkách! Všechny ostré předměty (jehly, skalpely) by se měly shromažďovat do nepropustných a nepropíchnutelných obalů – tzv. **klínboxů** a následně by se měly vrátit do zdravotnického zařízení, které léčbu předepsalo.*

Nebezpečné odpady rozhodně nepatří do popelnice, ale do sběrného dvora.

ANO

Mezi nebezpečný odpad patří například:

- syntetické barvy, laky, syntetická ředidla, mořidla, kyseliny, hydroxidy
- těkavé látky, fotochemikálie, pesticidy
- minerální nebo syntetické oleje a tuky, ropné produkty
- lepidla, pryskyřice
- tiskařské barvy, tonery, inkousty
- zdravotnický materiál (znečištěné obvazy, jehly apod.), léky a léčiva
- elektrické baterie, autobaterie
- obrazovky
- chladničky a mrazničky obsahující freony
- zářivky a jiný odpad obsahující rtuť
- všechny obaly znečištěné nebezpečnými odpady a ostatní odpad vykazující nebezpečné vlastnosti.

A co se děje s vytříděnými nebezpečnými odpady?

Nebezpečné odpady se odstraňují ve speciálních spalovnách nebezpečných odpadů, nebo jsou recyklovány specializovanými firmami. Určité druhy nebezpečných odpadů mohou být ukládány i na skládkách nebezpečných odpadů.

VYSLOUŽILÁ ELEKTROZAŘÍZENÍ

Vysloužilá elektrozařízení je možné odevzdávat do speciálních kontejnerů, které jsou rozmístěné po obci. Do červených (červenozelených) kontejnerů je možné vložit například staré mobily, kalkulačky, rádia nebo vysloužilé kuchyňské pomocníky, jako jsou varné konvice, mixéry, toustovače apod. Ke zpětnému odběru lze zdarma odevzdat jen kompletní a nerozebrané elektrospotřebiče.

Četnost svozu: dle potřeby – po naplnění kontejnerů.

Typ shromažďovací nádoby: červenozelené plechové kontejnery (označené nápisem: **SBĚR DROBNÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ**).

Způsob odstranění: předání specializovaným firmám k opětovnému využití

Umístění nádob:

- u dolní MŠ
- u ZŠ
- sběrný dvůr
- u horní MŠ
- Mladoňov – náměstí.

Nejlepším způsobem zpracování elektroodpadů je jejich recyklace. Opětným využíváním materiálů se šetří přírodní zdroje a současně omezuje zatěžování prostředí škodlivinami. Recyklace umožňuje snížení nákladů při výrobě nových výrobků a snížení ekologické zátěže prostředí. Elektroodpady, které umístíte do kontejnerů určených ke sběru elektrozařízení, budou téměř jistě recyklovány. Využívejte je.

*Do kontejnerů na drobná elektrozařízení nevhazujte nebezpečný odpad, autobaterie, barvy, plasty, a stavební odpad. Do těchto kontejnerů **rozhodně nepatří ani komunální odpad!***

Co patří a nepatří do kontejneru na elektrozařízení?

ANO

Do kontejneru na elektrozařízení patří například:

- počítačové komponenty, notebooky
- elektrické hračky
- malé tiskárny a kopírovací zařízení
- kalkulačky, telefony, faxy
- autorádia, rádia, rádiové sestavy, videokamery, videorekordéry
- digitální teploměry, tlakoměry
- vysavače, čistící stroje na koberce, elektrické šicí stroje
- žehličky, topinkovače, zastříhovače vlasů, fény, elektrické zubní kartáčky, holicí strojky
- elektrické nářadí (vrtačky, ruční frézy, brusky, ...) a další drobná elektrozařízení.

NE

Do kontejneru na elektrozařízení nepatří například:

- baterie
- žárovky a zářivky
- biologicky rozložitelné odpady
- ostatní komunální odpady apod.

Do boxů ECOBAT patří například: knoflíkové baterie, tužkové a mikrotužkové baterie, malé a velké monočlánky, ploché baterie, 9V hranaté baterie, dobíjecí baterie lehčí než 1 kg. Nepatří sem poškozené, rezavé, rozbité nebo tekoucí baterie – takovéto baterie odevzdávejte obsluze sběrného dvora.

Umístění nádob:

- kancelář OÚ
- kancelář PNM
- sběrný dvůr.

Do boxů EKOLAMP patří úsporné, klasické a halogenové žárovky, zářivky, výbojky, trubicové zářivky do 40 cm, světelné zdroje s LED diodami.

Umístění nádob:

- chodba PNM (za vchodem vpravo na stěně)
- sběrný dvůr.

Do sběrného dvora patří veškerá elektrozařízení a především velké domácí elektrické spotřebiče a zařízení, jako například:

- tiskárny a kopírovací zařízení
- televize a PC monitory, osobní počítače, notebooky
- elektrické psací stroje
- velké rádiové sestavy
- chladničky, mrazničky a jiná chladicí zařízení
- pračky, sušičky, myčky nádobí, sporáky, plotny
- elektrická topidla, elektrické ventilátory, bojler
- vysavače, čisticí stroje na koberce
- elektrické šicí stroje
- mikrovlnné trouby, fritovací hrnce, velké kávovary, digestoře
- veškerá rozměrná elektrická zařízení.

A co se děje s vytríděnými elektrozařízeními a elektroodpady?

Vybíraná elektrozařízení a elektroodpady jsou převezeny na recyklační linky, kde se z nich pomocí speciálních technologických postupů získávají původní suroviny a materiály ke znovuvyužití. Recyklací a opětným využíváním materiálů se šetří přírodní zdroje a současně omezuje zatížení životního prostředí škodlivými látkami. Recyklace umožňuje snížení nákladů při výrobě nových výrobků a přispívá ke snížení ekologické zátěže.

Podrobné informace o způsobech zpracování jednotlivých druhů elektroodpadu a mnoho dalších zajímavých informací a rad naleznete na stránkách níže uvedených společností zajišťujících zpětný odběr elektrozařízení.

Obec Nový Malín při zpětném odběru vyřazených elektrozařízení spolupracuje s těmito společnostmi:

- ASEKOL a.s. (<https://www.asekol.cz/>)
- ECOBAT s.r.o. (<http://www.ecobat.cz/>)
- EKOLAMP s.r.o. (<https://www.ekolamp.cz/>)
- ELEKTROWIN a.s. (<https://www.elektrowin.cz/>)
- REMA Systém a.s. (<https://www.rema.cloud/rema-system/>)

V případě, že nevíte, co provést s daným odpadem, obraťte se na obsluhu sběrného dvora.

Adresa sběrného dvora:

Sběrný dvůr obce Nový Malín

Nový Malín 83

788 03 Nový Malín

(tel.: 588 881 964)